

Prečítali sme ...

Cena Dušana Jurkoviča za rok 1995

Na výročnú Cenu Dušana Jurkoviča bolo nominovaných viacero vysoko hodnotných realizácií, a tak mala porota v zložení I. Skoček (predseda), D. Bořutová, M. Drahovský, M. Gaj, J. Hermann, L. Závodný komplikovanejšiu, ale o to zaujímavejšiu prácu. Pri výslednom hodnotení sa však zhodla jednomyseľne – cenu prisúdila autorskej dvojici CD teamu – Ing. arch. Viktorii Cvengrošovej a Ing. arch. Virgilovi Droppovi za *sporiteľňu na Nedbalovej ulici v Bratislave*. Pôvodný dom na Nedbalovej ulici č. 17 pochádza z minulého storočia a patril k nižšej zástavbe. Konceptia rekonštrukcie a dostavby bola podmienená nielen priestorovými možnosťami pôvodného objektu či príhľadného dvora, ale aj funkčno-prevádzkovými podmienkami užívateľa. K pôvodnému domu postavili v miernom pootočení päťpodlažný objekt so suterénom na štvorcovej základni. Architektonicko-výtvarné riešenie nesie všetky znaky rukopisu autorského kolektívu. Vo vzťahu k vonkajšiemu výrazu volili primerané, umiernené,

a nie konfrontačné, za každú cenu avantgardné prístupy, aj materiálové riešenie sa kloní skôr ku tradícii. V konečnom dôsledku toto architektonické dielo vyjadruje svoje poslanie: serióznosť a obojstrannú dôveru klientov a peňažného ústavu.

Rekonštrukcia a dostavba na Nedbalovej ulici 17 je dôkazom, že v mestskej pamiatkovej zóne pri rešpektovaní podmienok pamiatkovej ochrany možno vytvoriť architektonické dielo, v ktorom sa história vďačne snúbi so súčasnosťou.

Projekt 1996, 1, 11-12

Vodní nádrž Slezská Harta

ČR neoplývá rozsáhlými podzemnými zdrojmi vody. V radě oblastí tedy byly v minulosti za tím účelem budovány přehradní nádrže. Odklon od budování dalších přehrad způsobují ekonomické důvody. Nebezpečně se na atmosféře zpochybnující potřebu budovat další nádrže podílí i odmítavé postoje iniciativních skupin občanů, úzce sledujících ochranu životního prostředí. O nádrži Slezská Harta toho bylo již mnoho napsáno. Její výstavba (od r. 1987) do dnešního dne prošla řadou zpochybnění. Dnes je však již defini-

tivně rozhodnuto. Stavba bude dokončena r. 1997 a její uvedení do provozu si vyžádá další částku 533 mil. Kč.

Těleso přehradní hráze vodního díla Slezská Harta je situováno ca 2 km nad konec vzduší současné vodárenské nádrže Kružberk na řece Moravici. Soustava obou nádrží by tedy měla významně posílit zásobování pitnou vodou Ostravska. Napouštění nádrže je plánováno na dobu 4–6 let, kdy má být dosaženo úrovně zásobní hladiny (193 mil. m³).

Nádrž Slezká Harta tedy začíná zadržovat první vody přes dlouholetý a složitý vývoj, poznamenaný nakonec i vývojem společenským. Má své zástance i odpůrce. Jako technické vodohospodářské dílo jde však bezesporu o stavbu, která se významně zařadí mezi ostatní vodní přehrady v ČR.

Vodní hospodářství 1996, 2-3, 55-58

Budoucnost kořenových čistíren

Přirozené mokřady se využívají pro čištění odpadních vod již mnoho desítek let. Nekomrované vypouštění odpadních vod však mnohdy vedlo k devastaci velkých mokřadních ploch. Tento významný nedostatek úspěšně řeší "kořenové čistírny". Jsou to v podstatě umělé, těsné mokřady s podpovrchovým horizontálním odtokem vod přes propustný substrát (hrubý písek, štěrk). Jako vegetační pokryv se nejčastěji používá rákos obecný (dále pak lesknice rákosovitá, zblochan vodní, orobinec širokolistý atd.). Při průchodu odpadní vody substrátem dochází k vysokému stupni odstraňování organických a nerozpuštěných látek.

První kořenová čistírna byla uvedena do provozu v Německu r. 1974. Dnes je ve světě asi 5000 čistíren, které pracují na tomto principu (většinou v Evropě), r. 1989 byla uvedena do provozu také v Petrově u Jílového (okres Praha-západ). V současné době je v ČR v provozu, nebo těsně před dokončením, 65 čistíren tohoto typu. Většina je navržena pro splaškové odpadní vody, ale úspěšně pracují i v oblasti čištění vod z mlékáren, pekáren, jatek a průsaků ze skládek tuhého odpadu.

Ekó-Journal 1996, 3, 11-14

Výročná cena mesta Banská Štiavnica

Na základe vôle občanov Banskej Štiavnice sa mestské zastupiteľstvo rozhodlo obnoviť dávnu tradíciu udeľovania čestného občianstva a zároveň položiť základy tradícii novej – udeľovaniu výročnej ceny. Za rok 1995 ju udelili Ing. Milanovi Kapustovi, CSc., in memoriam, za jeho celoživotnú ochranu kultúrnych a prírodných pamiatok Banskej Štiavnice a jej okolia. Cenu prevzala manželka vedca, ktorý vlni tragicky zahynul v Yellowstonskom národnom parku v USA.

Roľnícke noviny, 28. júna 1996

Pediatrická environmentálna medicína

O rozdiely medzi deťmi a dospelými vo vnímaní a odpovedi na znečisťujúce látky v ovzduší pribúda čoraz viac poznatkov, ktoré odkrýva a zhromažďuje pediatrická environmentálna medicína. Rozdiely začínajú už pri expozícii detí inhalovaným škodlivinám. Vyplýva to z ich rozdielnej výšky (zodpovedajúcej veku dieťaťa), čo určuje dýchaciu zónu, ktorá je významne odlišná od zóny priemerne vysokého dospelého jedinca. Napríklad pri aerosóloch je dôležitá veľkosť inhalovaných častíc a ich chemické zloženie. Rozdielna sedimentácia rôzne veľkých aerosólových častíc, resp. rýchlejšie klesanie niektorých chemických látok (napr. páry ortuti) k zemi, môžu predstavovať odlišnú expozíciu dieťaťa v porovnaní s dospelým človekom. Už aj spôsobom a dĺžkou času stráveného vonku a vnútri dieťa sa diametrálne líši od sveta dospelých. Rovnako aj procesy resorpcie a distribúcie inhalovaných zložiek škodlivín v organizme, ako aj ich metabolizmus a vylučovanie, sú v detskom organizme iné, ako v organizme dospelého človeka.

Každý zo spomínaných rozdielov závisí od veku a vývinu dieťaťa. Najvýznamnejším rozdielom je všeobecne vyššia vnímavosť detí na poškodenie tkanív. Na toto by sa malo prihliadať aj pri tvorbe environmentálnej legislatívy.

Environmental Health Perspectives
103, 1995, 7–12

Kalendárium

18.–20. 9. 1996 – Bratislava, Sliac – 4. medzinárodná konferencia DOCOMOMO. Hlavnou témou konferencie je fenomén univerzality a rôznorodosti aspektov modernosti v architektúre medzivojnového obdobia – tak filozofických, ako aj historických, architektonických, spoločenských, technologických a ďalších. Výsledky bádania viac ako 35 pracovných skupín DOCOMOMO (jedinej mimovládnej organizácie odborníkov zaoberajúcich sa dejinami a dokumentáciou architektúry Moderného hnutia, ako aj jej zachovaním a obnovením v širokom slova zmysle) v krajinách celého sveta nabádajú k prehodnoteniu mýtu o jednotnom medzinárodnom štýle hnutia "Éry strojov" (Machine Age).

Hlavným usporiadateľom konferencie je Spolok architektov Slovenska a pracovná skupina DOCOMOMO Slovakia v Bratislave.

Kontaktná adresa: Sekretariát DOCOMOMO, Panská 15, 811 01 Bratislava, telefón: 07/5335167 každý utorok a štvrtok od 10.00 hod do 16.00 hod.

SPOLOK
ARCHITEKTOV
SLOVENSKA

1.–5. 10. 1996 – Brno – Výstavisko – 5. medzinárodný veľtrh techniky pre tvorbu a ochranu životného prostredia **Envibrno**, bude prebiehať zároveň so 6. medzinárodným veľtrhom technického vybavenia pre remeselníkov **SIMET** – Všetko pre remeselníkov – pomoc malým a stredným podnikateľom, 3. medzinárodným veľtrhom strojov, zariadení a materiálov pre drevospracujúci priemysel **WOODTEC** a 3. medzinárodným veľtrhom prostriedkov osobnej ochrany, bezpečnosti práce a pracovného prostredia **Interprotec '96**. V piatich pavilónoch s plochou viac ako 20 000 m² sa predstaví viac ako 1000 vystavovateľov z takmer dvadsiatich krajín.

2.–3. 10. 1996 – Bratislava – medzinárodné kolokvium **Právo na životné prostredie – základné právo človeka** (pod záštitou prof. Kataríny Tóthovej, podpredsedníčky vlády SR a prof. Petra Blaha, dekana Právnickej fakulty UK). Organizuje Slovenské národné stredisko pre ľudské práva a Právnická fakulta UK v Bratislave. Cieľom podujatia je zhodnotenie právnej úpravy práva na priaznivé životné prostredie, možnosti a konkrétne formy jeho uplatnenia, právne prostriedky jeho garancie v rámci jednotlivých európskych krajín a v komunitárnom práve EÚ.

Kontaktná adresa: Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Drotárska cesta 46, 811 04 Bratislava, tel.: 07/5802274.

22.–25. 10. 1996 – Viedeň – **UTEC '96** – odborná konferencia a veľtrh technológií pre životné prostredie.

Usporiadatelia: Progres Partners Advertising, spol. s r. o./Messe Wien.

Kontaktná adresa: Opletalová 55, 110 00 Praha 1, tel.: 02/24234274, fax: 02/24218312.